

* *
*

« Ὡς εἶνε ἄγνωστοι ἱστορικῶς οἱ ραψῳδοὶ τῶν καλουμένων ὁμηρικῶν ποιημάτων καὶ τῶν Νειβελούγγων, οὕτως εἶνε ἄγνωστος καὶ ὁ ἀρχιτέκτων τῆς μητροπόλεως τῆς Κολωνίας. Ἄλλὰ δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ ὑποτεθῆ, ὅτι αὐτομάτως ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ὁ κολοσσὸς οὗτος· καὶ ἡ δημοτικὴ πίστις ἢ εὐπιστία τῶν ἀνθρώπων ἀπέδωκε τὸ σχέδιον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπέμβασιν ὑπερφυσικοῦ ὄντος. Ἄγιου τινὸς ἢ μάρτυρος; οὐχί· ἀγγέλου ἢ ἀρχαγγέλου; Ἐν μέρει· διότι καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Κολωνίας, ἀνῆκε πάλαι ποτέ, πρὸ τῆς πτώσεως αὐτοῦ, εἰς τὸν φωτεινὸν λεγεῶνα τῶν οὐρανίων Δυνάμεων, τῶν ἀποστολῆν ἔχουσῶν νὰ διακονῶσι πρὸ τοῦ Δημιουργοῦ.

« Γινώσκετε, ὅτι ὁ Σατανᾶς δὲν ἦτο ξένον πρόσωπον πρὸς τὸν βίον, πρὸς τὰς ιδέας, πρὸς τοὺς ἀγῶνας, πρὸς τὴν ποιῆσιν τοῦ Μέσου Αἰῶνος. Ἐνομιζέτο καὶ οὗτος ἔχων τοὺς αὐτοὺς λόγους ὑπάρξεως καὶ ἐνεργείας μετὰ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων. Ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ τοῦ πνεύματος παρουσιάζεται, φέρων φωτεινὴν τινα σκέψιν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ συντελέσαι εἰς τι κακόν, ἀλλὰ πολλάκις καὶ εἰς ἀγαθόν. Ἀγρυπνεῖ παννύχιος παρὰ τὴν τράπεζαν τοῦ ἀλχημιστοῦ, τοῦ ἀναζητοῦντος ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν τὴν φιλοσοφικὴν λίθον, συνοδεύει ἐν ταῖς νυκτεριναῖς ἐκδρομαῖς τὸν ἀστρολόγον, τὸν ζητοῦντα νὰ λύσῃ νόμον τινὰ τῆς φύσεως ἐκ τῆς θεωρίας καὶ μελέτης τῶν ἄστρων· ἀλλὰ συγχρόνως καὶ παρακολουθεῖ εἰς τὰς νυκτερινὰς αὐτῶν ἐκδρομὰς τὸν ἐραστὴν καὶ τὸν κλέπτην. Εἶνε τὸ αἰεὶ ἀρνούμενον πνεῦμα. Ἄλλ' ἐν τῇ ἀρνήσει ταύτῃ περιλαμβάνεται ἡ ζήτησις τοῦ ἀγνώστου, τοῦ τελείου, τῆς προόδου.

Ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου, λέγει ἂν δὲν ἀπατῶμαι ὁ Μεφιστοφελῆς διὰ τοῦ Γκαίτου, ἤθελεν ἀποναρκωθῆ, ἂν δὲν παρίστατο ὁ Σατανᾶς, διεγείρων ἀκαπαύστως αὐτὸν καὶ ἐξαναγκάζων πρὸς δράσιν. Οὕτως ὁ Σατανᾶς ὑποτίθεται μὲν ὡς τὸ πνεῦμα τῆς καταστροφῆς, ἀλλὰ πράγματι εἶνε συγχρόνως καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δημιουργίας. Καὶ δικαίως ἡ δημοτικὴ εὐπιστία ὑπέλαβεν αὐτὸν πλέον ἢ ἅπαξ συνεργασθέντα μεθ' ἀπάντων τῶν προνομιούχων δημιουργικῶν ἡρώων τοῦ Μέσου Αἰῶνος, τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ τῆς Μεταρρυθμίσεως· παρηκολούθησε τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν Ἀλβέρτου τοῦ Μεγάλου καὶ Ρογήρου τοῦ Βάκωνος καὶ ἐτάραξε τὰς μυστικὰς ὀπτασίας τοῦ Λουθήρου ἐν τῷ ἐπὶ τῆς Βαρτμπούργης κελλίῳ. Ὁ ἄνθρωπος, ἔλεγεν ὁ αὐτὸς Μεφιστοφελῆς, νομίζει ἑαυτὸν ὡς τὸ πᾶν· ἀλλ' ἐγὼ γινώσκω ὅτι ὑπῆρξα μέρος τοῦ μέρους ἐκείνου, ὃ περ ἐν τῇ ἀρχῇ ἦτο τὸ πᾶν, μέρος τοῦ σκότους, ἐξ οὗ ἐγεννήθη τὸ φῶς, μέρος τοῦ χάους τοῦ κινουμένου, πρὶν ἢ ὁ συγκεχυμένος σωρὸς τῶν πραγμάτων τακτοποιηθῆ καὶ κανονισθῆ. Δὲν ἐξετάζω κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναλυτικώτερον τοὺς λόγους καὶ τὰς ἀφορμὰς τῆς ἀναμίξεως τοῦ Σατανᾶ εἰς τὰς μεγάλας σκηνὰς τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅτι μόνον γινώσκω εἶνε ὅτι κατὰ τὴν σκοτεινὴν ἐκείνην περίοδον τοῦ Μέσου Αἰῶνος ὁ Σατανᾶς διαφέρεται ἐξίσου ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα θεῖα πνεύματα. Εἶνε ἀληθές, ὅτι παρεῖχε τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ μὲ τὸ ἀζημίωτον, ἀντὶ συναλλάγματος, ἐξοφληθησομένου ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ, καθ' ὅλους τοὺς τύπους τῶν συναλλαγμάτων. Ἀλλ' ὅπως δήποτε δὲν ἐδίσταζε νὰ σοὶ παράσχη ὅτι ἐζήτεις — ἐπιστήμην, ἐμπνεύσεις, λύσεις προβλημάτων, κατακτήσεις ἔρωτος, πλοῦτον καὶ ὅτι ἄλλο ἤθελέ τις ἐπιθυμήσει.

« Μετὰ τὸν πρόλογον τοῦτον περὶ τῆς εὐεργετικῆς ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἐνεργείας τοῦ Σατανᾶ, ἐπιτρέψατέ μοι νᾶ σᾶς εἶπω, πῶς οὗτος ἀνεμίχθη ἐν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς γοθτικῆς τέχνης.

« Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κολωνίας — ἐλέγετο Κορνάδος *von Hochsteden* — διενεόθη νᾶ καταλίπη μνημεῖον τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ διοικήσεως, μητρόπολιν, ὑπερβαίνουσαν κατὰ τὴν ἐντέλειαν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἀπάσας τὰς μητροπόλεις τοῦ τότε χριστιανικοῦ κόσμου. Ἦτο πλουσία ἢ ἐμπορικὴ πόλις Κολωνία, τὸ δὲ χριστιανικὸν αἶσθημα βαθύτατον τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐκάλεσεν ἡμέραν τινὰ παρ' ἑαυτῷ τὸν διασημότεον τῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς Κολωνίας, παραγγείλας αὐτῷ ὅλως καινότροπον σχέδιον μητροπολιτικοῦ ναοῦ, οὐδαμοῦ τέως ὑπάρχοντος. Ὁ ἀρχιτέκτων ἠὲ χαριστήθη ὑπὸ τινὰ ἔποψιν, ἀλλὰ κατανοῶν τὰς δυσχερείας τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῷ ἔργου, ἤθελε προτιμήσῃ ἴσως ν' ἀποποιηθῇ, ἂν δὲν ἐφοβεῖτο τὴν δυσμένειαν τοῦ λαϊκῆν ἐξουσίαν ἐξασκοῦντος ἀρχιεπισκόπου καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς φήμης αὐτοῦ. Ἐσπέραν τινὰ ἐπλανᾶτο παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου, ἀναζητῶν τὰς καινοφανεῖς γραμμὰς τοῦ σχεδίου τοῦ ναοῦ, κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Κατάκοπος ὑπὸ τῆς σκέψεως, ἐκάθησεν εἰς τὴν ἀκτὴν, καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἰχνογράφει διὰ τῆς ράβδου σχέδια ἀρχιτεκτονικά, ἅτινα μετ' ὀλίγον διέγραψε πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς ράβδου. Τοῦτο ἔπραξε πλέον ἢ ἅπαξ, στρέφων πρὸς τὸν οὐρανόν, πρὸς τὸν δυόμενον ἥλιον, περίλυπα βλέμματα, ἰκετεύων ἔμπνευσιν, ἀκτῖνα δημιουργικῆν, δι' ἧς ἔμελλε νᾶ ἐκπλήξῃ ζῶντας καὶ μεταγενεστέρους.

« Ἐσπέραν τινὰ ὁ ἀρχιτέκτων ἐνόμισεν ὅτι εὔρε τὸ ζητούμενον σχέδιον ἐπὶ τῆς ἄμμου· ἀλλ' ἄγνωστός τις αὐτῷ γέρων,

παρακολουθῶν τὴν ἐργασίαν, ἔκραξεν αἰφνης, ἐπεμβάς:— Εἶνε ἡ μητρόπολις τοῦ Στρασβούργου! Διέγραψε καὶ τὸ σχέδιον τοῦτο ὁ ἀρχιτέκτων, νέον ἰχνογραφήσας ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ὁ γέρον ἐν ἐκάστη αὐτοῦ ἀποπειρᾷ ἔκραζεν:— εἶνε ἡ μητρόπολις τῆς Μαγουντίας, τῆς Ἀμιένης, καὶ οἰασδῆποτε ἄλλης πόλεως, ἣν ὁ ἀρχιτέκτων ἀσυνειδήτως ἐκ μνήμης ἰχνογράφει.— Ἀλλὰ, διδάσκαλε, εἶπεν ὁ τεχνίτης μετὰ πικρίας, γινώσκεις νὰ ἐλέγχῃς τοὺς ἄλλους, ἀγνοῶ ὅμως ἂν δύνασαι νὰ πράξῃς τι καλλίτερον αὐτῶν ἔργον. Ὁ γέρον ἐξηκολούθει μυκτηρίζων. Ἐστενοχωρημένος ὁ ἀρχιτέκτων, προσήνεγκεν εἰς τὸν ἄγνωστον τὴν ράβδον, ὅστις ἐπὶ τέλους ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἤρξατο ἰχνογραφῶν γραμμάς τινὰς ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ἦσαν αὗται τόσοῦτον ἐντελεῖς, τόσοῦτον καινοφανεῖς, ὥστε ἐξέπληξαν τὸν ἀρχιτέκτονα. Μετ' ὀλίγον ἐσταμάτησεν, ἀποδοὺς εἰς αὐτὸν τὴν ράβδον.— Δὲν ἐξακολουθεῖτε; ἐφώνησεν οὗτος περίλυπος.— Ἄ! ἐννοεῖς νὰ λάβῃς τὴν τιμὴν τοῦ ἔργου μου, εἶπεν ὁ γέρον. — Ἄκουσον γέρον, σοὶ προσφέρω δέκα χρυσᾶ σκοῦδα, ἂν ἀποπερατώσῃς ἐνώπιόν μου τὸ σχέδιον τοῦτο.— Δέκα χρυσᾶ σκοῦδα! Ἀλλ' ἔχω ὅσα θέλω· καὶ ἀναπετάσας τὸν μανδύαν, ἐπέδειξεν εἰς αὐτὸν βαλάντιον, πλήρες χρυσῶν νομισμάτων. Ἐκφρων τότε ὁ τεχνίτης συνέλαβε τὸν γέροντα, ἀπειλῶν αὐτόν. — Ἢ θ' ἀποπερατώσῃς τὸ σχέδιον, ἢ θὰ σὲ φονεύσω. — Ἄ! ζητεῖς νὰ μ' ἐκβιάσῃς! Καὶ ὁ γέρον συνέλαβε τὸν ἀρχιτέκτονα, ἐξήπλωσεν αὐτόν ἐπὶ τῆς ἄμμου ἐκτάδην, ἐξέβαλε τὸ ἐγχειρίδιον λέγων:— Λοιπὸν! ἀφοῦ βλέπεις ἤδη ὅτι οὔτε τὸ χρῆμα, οὔτε τὸ ἐγχειρίδιον δύνανται νὰ μὲ ἐκφοβίσωσι, σοὶ λέγω, ὅτι δύνασαι νὰ ἔχῃς τὸ σχέδιον τοῦτο κτῆμά σου. — Πῶς τοῦτο; ἔκραξεν ὁ ἀρχιτέκτων. — Παράδος μοι τὴν ψυχὴν σου αἰωνίως! Ἐντρομος ὁ ἀρχιτέκτων ἐποίησατο τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, πρὸ

τοῦ ὁποίου ἐξηφανίσθη ὁ Διάβολος, διότι οὗτος ἦτο ὁ ἄγνωστος γέρων.

» Ὁ καλλιτέχνης, μετὰ μικρὸν ἀνανήψας, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἶκον. Χωρὶς νὰ γευματίσῃ, ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης, καθ' ὅλην τὴν νύκτα κατεχόμενος ὑπὸ ἀπαισιῶν ὀραμάτων: δόξης ἀφ' ἑνός, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου αἰωνίας καταδίκης. Ὅποιον πρόβλημα! Ἐβλέπε τὰς φωτεινὰς γραμμὰς τοῦ σχεδίου τῆς Μητροπόλεως: ἦσαν ἅμα αἱ φωτειναὶ γραμμαὶ, δι' ὧν ἤθελε σημειωθῆ ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἀνθρωπίνης ἀθανασίας. Ἀλλ' ὑπὸ ποίους ὄρους τοῦτο! Νὰ πωλήσῃ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν Σατανᾶν, αὐτὸς εὐσεβὴς Χριστιανός, νὰ καταστῇ ἀποστάτης τῆς θρησκείας, ν' ἀνταλλάξῃ τὸν παράδεισον μετὰ τοῦ Ἄδου, μόνον καὶ μόνον ὑπὲρ τῆς ἀθανασίας! Παρῆλθεν ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἐν ὀδύνῃ καὶ ἀγωνίᾳ. Περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ ἀρχιτέκτων ἔλαβεν αὐθις τὴν πρὸς τὸν Ρῆνον ἄγουσαν. Ἐκεῖ εὗρε πάλιν τὸν γέροντα, ἰχνογραφοῦντα ἐπὶ τινος τοίχου. Πᾶσα γραμμὴ, ἣτις ἐξήρχετο ἀπὸ τῆς ἄκρας τῆς ράβδου αὐτοῦ, ἦτο φωτεινὴ, τὸ δὲ σύνολον πασῶν ἀπετέλει θαυμασίον, μοναδικὸν οἰκοδόμημα μητροπόλεως μὲ τοὺς πύργους αὐτῆς, τὰ κωδονοστάσια, τὰς γοθθικὰς βελόνας, μεγαλοπρεπεῖς πύλας, διαλάμπον ἐπὶ τινὰς στιγμάς, ἀλλ' ἐξαλειφόμενον πάλιν ἐν τῷ σκότει τῆς κύκλῳ νυκτός. Ὁ ἀρχιτέκτων διετέλει ἐνεός, ἀδυνατῶν νὰ εἴπῃ μίαν λέξιν, νὰ συλλάβῃ πλήρες τὸ περὶ αὐτὸν μυστήριον. — Λοιπὸν θέλεις τὸ σχέδιόν μου, ὑφ' ἃς σοὶ ὤρισα συνθήκας; καὶ ἔγραψε πάλιν διὰ τῆς ράβδου θαυμασίαν πύλην χριστιανικοῦ ναοῦ. — Θέλω πράξῃ ὅτι ζητεῖς, εἶπεν ὁ ἀρχιτέκτων. — Αὔριον λοιπὸν περὶ τὸ μεσονύκτιον.

» Τὴν ἐπαύριον ἐξηγέρθη ὁ καλλιτέχνης, πλήρης ὀνείρων περὶ τῆς μελλούσης αὐτοῦ δόξης. Ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἔβλεπε

τόν Ρῆνον μεγαλοπρεπῶς ρέοντα διὰ τῆς πόλεως καὶ διεννοεῖτο εἰς ποῖον μέρος τῆς ὄχθης αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν μυστηριώδη μητρόπολιν, ἧς ἔμελλε κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην νὰ λάβῃ τὸ σχέδιον παρὰ τοῦ ἀγνώστου. Ἄλλ' αἰφνης εἶδε τὴν γραίαν αὐτοῦ τροφόν, πένθιμα ἐνδεδυμένην καὶ ἐξερχομένην τοῦ οἴκου. — Ποῦ πορεύεσαι, ἠρώτησεν αὐτήν. — Εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους, διὰ νὰ τελέσω λειτουργίαν πρὸς ἀπολύτρωσιν ψυχῆς ἀπὸ τοῦ καθαρτηρίου.

» Ὁ ἀρχιτέκτων εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του. Ὡς τελέσῃ λειτουργίαν πρὸς λύτρωσιν ψυχῆς ἀπὸ τοῦ καθαρτηρίου! εἶπε καθ' ἑαυτόν, καὶ ἐγώ, ὅστις θὰ παραδώσω τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν Σατανᾶν, οὐδὲ πρὸς λειτουργίαν θὰ ἔχω δικαίωμα, οὔτε πρὸς παράκλησιν! Καταδεδικασμένος αἰωνίως, ἐν γνώσει, ἐκουσίως! Ἐπανελθοῦσα ἡ τροφός, ἠρώτα αὐτὸν περὶ τῆς καταστάσεώς του. Μετὰ πολλὰς παρακλήσεις, ὁ ἀρχιτέκτων διηγῆθη τὰ κατὰ τὴν προτεραίαν νύκτα συμβάντα. Ἐζήτησεν ἡ ἀγαθὴ γραῦς νὰ ὑπομνήσῃ αὐτὸν τὰ καθήκοντα τῆς θρησκείας, τὰς ὀδύνας τῆς αἰωνίας κολάσεως, νὰ ὑπομνήσῃ αὐτὸν τὰ συναξάρια τῶν μεγάλων ἀποστατῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῶν καιομένων νῦν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, ἀλλὰ πρὸ τῆς δόξης, πρὸ τῆς ἀθανασίας, οὐδὲν ἴσχυον νὰ μεταπείσωσι τὸν καλλιτέχνην ἅπασαι αὐταὶ αἱ ἀπειλαί. Ἐμελλεν ἡ Κολωνία νὰ καταστῇ τὸ προσκυνητήριον τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἡ δὲ μητρόπολις τὸ θαῦμα αὐτῆς, πρὸ τοῦ ὁποῖου ἤθελον λησμονηθῆ ἅπαντα τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης. Ὅποῖος πειρασμός! Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διατελοῦντα, κατέλιπεν αὐτὸν ἡ τροφός καὶ μετέβη πρὸς τὸν πνευματικὸν αὐτῆς, ἵνα ζητήσῃ τὴν συμβουλήν του. — Ἀγαθὴ μου γύναι, εἶπεν αὐτῇ ὁ πεπειραμένος Καζουϊστής,

λάβε τὸ περίεπτον τοῦτο τῶν ἑνδεκά χιλιάδων παρθένων (1), ἵνα δώσης αὐτὸ εἰς τὸν κύριόν σου, ὅστις μεταβαίνων εἰς τὴν συνέντευξιν, ἄς προσπαθήσῃ δι' εὐφυοῦς μηχανήματος ν' ἄρπάσῃ τὸ σχέδιον, πρὶν ἢ ὑπογράψῃ ὑπόσχεσιν εἰς τὸν Σατανᾶν. Καὶ . . . ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

» Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ ἀρχιτέκτων μετέβη εἰς τὸ ὀρισθὲν παρά τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ μέρος. Ἐφερε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἀλεξικάκον περίεπτον τοῦ μοναχοῦ καὶ ἐπλησίασεν ἄνευ δισταγμοῦ τὸν Σατανᾶν. Οὗτος, ἄνευ πολλῶν περιστροφῶν, παρουσίασεν αὐτῷ τὸ σχέδιον τῆς μητροπόλεως καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς πωλήσεως τῆς ψυχῆς πρὸς ὑπογραφήν. Ὁ ἀρχιτέκτων ἐπεκαλέσθη τὴν θείαν ἀντίληψιν κατὰ τὴν φοβεράν ἐκείνην στιγμήν, ἐνῶ δὲ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει τὸ σχέδιον κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὴν γραφίδα, κατώρθωσε χωρὶς νὰ ὑποπτεύσῃ τοῦτο ὁ Σατανᾶς, νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἐπιφωνῶν ἅμα κατὰ τοῦ πονηροῦ ἐκείνου πνεύματος: «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἱεροῦ τούτου περιέπτου, ἀπομακρύνθητι, Σατανᾶ, ἀπομακρύνθητι! ».

» Ὁ Σατανᾶς ἀπέμεινεν ἀκίνητος πρὸ τῆς ἐμφανείας τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου σημείου. — Βεβαίως ἱερεὺς συνεβούλευσέ σοι τὴν δολιότητα ταύτην, εἶπε, προσπαθῶν διὰ παντὸς τρόπου νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἀρπαγὲν σχέδιον. Ἀλλὰ βλέπων, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, τοῦ ἀρχιτέκτονος λαβόντος πάντα

(1) Αἱ παρθένοι αὗται ἦσαν σύντροφοι τῆς ἁγίας Οὐρσούλας, ἃς οἱ Οὐννοὶ ἐφόνευσαν ἐν Κολωνίᾳ, ἢ περίξ αὐτῆς. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Ἀττίλας ἐπρότεινε τῇ Ἀγίᾳ γάμον, ἀλλ' ἡ ὑπερήφανος Οὐρσούλα ἠρνήθη, λέγουσα: «Ἔπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ! Ἠρνήθην τὴν χεῖρα τοῦ Καίσαρος καὶ θὰ δεχθῶ σέ τὸν ἀπληστον δράκοντα, τὸν καταβροχθίζοντα ἀνηλεῶς τόσους Χριστιανούς; . . . ».

τὰ ἐν τοιαύταις περιστάσεσι προφυλακτικὰ μέτρα, ἀπεμα-
κρύνθη καταρώμενος. — Ἐνικήθην, ἀλλὰ θὰ ἐκδικηθῶ.
Ἐκλεψας ἀπάτη τὸ σχέδιον τῆς μητροπόλεως, ἀλλὰ γίνωσκε
ἀπὸ τοῦδε, ὅτι οὐδέποτε θέλει ἀποπερατωθῆ ὁ ναὸς οὗτος,
ὁ ἐν ἀμαρτίᾳ συλληφθεὶς καὶ δολιότητι. Ἐπόθησας τὴν ἀθα-
νασίαν, ἀλλὰ σοὶ προλέγω, ὅτι τὸ ὄνομά σου θέλει περιπέση
εἰς ἄδοξον λήθην, ἀφοῦ διέφυγε τὰς ποινὰς τῆς αἰωνίας κο-
λάσεως.

» Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Σατανᾶς ἐξηφανίσθη.

» Τοιαύτη εἶνε ἡ θαυμαστὴ ἱστορία τῆς οἰκοδομῆς τῆς μη-
τροπόλεως. Ἀμέσως ἤρξαντο νὰ οἰκοδομῶσιν αὐτήν, ἀλλὰ
μετ' ὀλίγον, ἐπελθουσῶν διενέξεων μεταξὺ τοῦ ἀρχιεπισκόπου
καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κολωνίας, ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐργα-
σίας ἐματαιώθη, πολλάκις ἐπαναληφθεῖσα. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σα-
τανᾶς δὲν ἐγκατέλιπε τὴν κατὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος ἐκδίκη-
σιν· οὗτος ἀπέθνηκε μετ' οὐ πολὺ, βλέπων διακοπὴν τὸ ἔρ-
γον· καὶ ἀπέθνησκε πρὶν ἢ ἀναγράψῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα.
Οὕτως ἡ ἐκδίκησις τοῦ Σατανᾶ ἐπληροῦτο κατὰ τὸ ἥμισυ.
Ὁ ἀρχιτέκτων ἐλησμονήθη, ἀλλ' ἡ πρόρρησις αὐτοῦ περὶ τῆς
μὴ ἀποπερατώσεως τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ δὲν ἐπραγμα-
τώθη. Καὶ ἐπὶ μακρὸν μὲν χρόνον, καθ' ὅλον τὸν Μέσον
Αἰῶνα, ἐπιστεύετο ὅτι ὁ λαμπρὸς οὗτος ναὸς θέλει κατα-
στραφῆ. Ἐθεωρεῖτο τὸ σύμβολον αὐτῆς τῆς Γερμανίας, διη-
ρημένης καὶ ἠκρωτηριασμένης, ἡ δὲ δημοτικὴ παράδοσις ἐπί-
στευεν, ὅτι τότε μόνον θέλει ἐπιτευχθῆ ἡ γερμανικὴ ἐνότης,
ὅπότεν ἐπιτευχθῆ καὶ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς μητροπόλεως τῆς
Κολωνίας.

« Ἀλλ' ἀρχομένου τοῦ αἰῶνος τούτου, ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν
τῆς Πρωσίας, ἐφάνη ὅτι ἡ γερμανικὴ ἐνότης ἔμελλε νὰ πραγ-
ματωθῆ. Συγχρόνως δέ, ὑπὸ τὴν ὄθησιν τῆς πρωσικῆς κυ-

θερνήσεως, ἤρξαντο δραστηρίως αἱ πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ ἐργασίαι, αἵτινες εὐρίσκονται περὶ τὸ πέρασ αὐτῶν μετὰ τῆς ἐπιτεύξεως τῆς ἄλλοτε ἀπραγματοποιήτου χιμαίρας τῆς γερμανικῆς ἐνότητος. Ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου θέλει ἐγκαινισθῆ ἡ μεγαλοπρεπῆς αὕτη καὶ μοναδικὴ μητρόπολις τῆς Κολωνίας, τὸ Θαῦμα τοῦ γοθικοῦ ρυθμοῦ, ἡ ἐνσάρκωσις τῆς χριστιανικῆς τέχνης, ἡ ὑψίστη σκέψις, ἣν τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα ἐκληροδότησεν εἰς τὸν νεώτερον κόσμον, περιφανές καὶ αἰώνιον μνημεῖον τῆς εὐσεβείας τῶν παρελθόντων αἰώνων».

* *
*

Ἐκπληκτος ἀπέμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὁ ἀγαθὸς ἀστὸς, ὁ προκαλέσας τὴν διήγησιν ταύτην, ἐξίσου θαυμασίαν, ὅπως καὶ ἡ Μητρόπολις. Σοὶ μεταδίδω αὐτὴν ἄνευ σχολίων καὶ σημειώσεων, ἄνευ οἰασδῆποτε ἐρμηνείας. Ἄλλως τε δὲν θὰ ἐκπλαγῆς βεβαίως καὶ σύ, ὅπως καὶ ἐγὼ δὲν ἐξεπλάγην. Τὰ χρονικὰ τοῦ Μέσου Λιῶνος βρίθουσι τοιούτων διηγήσεων, συνεργασίας, πάλης τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀγαθὰ καὶ πονηρὰ πνεύματα. Φαίνεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος δυσχεραίνει πολλάκις ν' ἀποδώσῃ τὴν τιμὴν τῆς πρωτοβουλίας ἐξόχου ἔργου εἰς τινὰ ὅμοιον αὐτῷ, ὄνητὸν καὶ πεπερασμένον, τούτου δ' ἕνεκα ἐν ἀπορίᾳ ἐπικαλεῖται τὴν ἀντίληψιν ὑπερφυσικῶν πνευμάτων. Καὶ τίς οἶδε πόσα ἄλλα φαίνεται . . .

Μετὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο καὶ οἱ τρεῖς ἐξηγέρθημεν, χωροῦντες πρὸς ἀντιθέτους διευθύνσεις. Ὁ ἥλιος κατήρχετο ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα· ὁ Ῥῆνος ἔρρεεν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς μεγαλοπρεποῦς Μητροπόλεως, ἐντελοῦς σχεδὸν καὶ ἀποπερατωθείσης, φερούσης δὲ τὰ μαρτύρια τῶν διαφόρων αἰώνων, καθ' οὓς ἠκοδομήθησαν τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη, ἀπὸ τοῦ δεκάτου

τρίτου αἰῶνος, καθ' ὃν ἐτέθησαν τὰ θεμέλια, τῇ συνεργίᾳ τοῦ Σατανᾶ, μέχρι τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, καθ' ὃν ἀποπερατοῦται ἤδη, ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις τοῦ δισταγμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας. Ἀνεχώρησα ἀμέσως, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τοῦ Ρήγου νῦν, ὅστις ἀπὸ τῆς Κολωνίας ἄρχεται ἐλαττούμενος καὶ οὐδὲν παρέχων θέλγητρον, ἵνα ἐμπνεύσῃ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην εἰκόνα εἰς τὸν Μοντέσκιον, ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους, ἀλλὰ διὰ τῆς Σιδηρᾶς ὁδοῦ, κατευθυνόμενος εἰς Ἀκυίσγρανον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδες ἐκ τῶν ἀγόνων ὑπὲρ τῆς Γερμανικῆς ἐνότητος

Α'	Πατρίς »	11
Β'	Ὁ θρύλος τοῦ Βαρβαρόσσα »	20
Γ'	Ὁ ἔνοπλος προφήτης »	27
Δ'	Τὸ ἔργον τοῦ Λουθήρου »	45
Ε'	Ὁ προφήτης τοῦ Βορρά »	64
Ε'	Ἡ Πρωσικὴ Μοναρχία »	74
Ϛ'	Φρειδερίκος ὁ Μέγας »	83
Ζ'	Μετὰ τὴν Μέγαν Φρειδερίκον »	95
Η'	Ἡ διάλυσις τῆς Αὐτοκρατορίας »	104
Θ'	Ἡ βασίλισσα Λουίζα καὶ ὁ φιλόσοφος Φίχτης »	124
Ι'	Ὁ Βαρῶνος Στάϊν »	138
ΙΑ'	Τὸ ἔργον τοῦ Στάϊν »	155
ΙΒ'	Ἐθνικὴ ἐξέγερσις »	176
ΙΓ'	Ἡ ἱερὰ Συμμαχία καὶ ἡ μοναρχικὴ ἀντίδρασις »	189
ΙΔ'	Ἀγῶνες ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐνώσεως »	201
ΙΕ'	Ἡ Νέα Γερμανία »	218
ΙϚ'	Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1848.— Ἡ ἐν Φραγκοφορτίῳ Συνέλευσις »	242
ΙΖ'	Ὁ ἀνὴρ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ σιδήρου »	263
ΙΗ'	Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος.— Ἡ ἐθνικὴ ἐνότης τῆς Γερμανίας »	277
ΙΘ'	Ἡ Γερμανία μετὰ τὴν ἔνωσιν »	255
	Ὁ Κοινωνισμὸς ἐν Γερμανίᾳ »	301
	Ἡ ἐπέτειος τοῦ Σεδάν καὶ τὰ ἰδεώδη τοῦ ἐν Γερμανίᾳ Κοινωνισμοῦ »	364
	Ἀκαδημαϊκὸν Ἰουβιλαῖον »	439
	Ὁ Φαῦστος καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνθρωπότητος »	475
	Ἡ νόσος τοῦ Βερτέρου »	510
	Ἐπίσκεψις εἰς Βαρμπούργην »	531
	Ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ρήνου. Ἡ Μητρόπολις τῆς Κολωνίας »	562

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Πολιτείας. Τόμ. Α΄. (Ἡ Ἱστορία)	δρ. 8
Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Πολιτείας. Τόμ. Β΄. (Ἡ θεωρία τοῦ ἀτομικοῦ Δικαίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ Δικαίου)	δρ. 7
Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Πολιτείας. Τόμ. Γ΄. (Ἡ θεωρία τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ διεθνοῦς Δικαίου	δρ. 6
Ἐγκυκλοπαιδεία καὶ Μεθοδολογία τοῦ Δικαίου.	δρ. 8
Γενικαὶ Ἀρχαὶ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας.	δρ. 11
Ἐκ Ρώμης	φρ. 5
Ἐθνικὴ Κατήχησις	

Ἑπὶ ἐκτύπωσιν

Δέκα Λόγοι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα.
Ἡ Γαλλία κατὰ τὸν Δέκατον ἑνάτου αἰῶνα.

Τιμᾶται φρ. 7